

VEGOVI PROFESORJI IN NJEGOVA OCENA PRI MATEMATIKI¹

STANISLAV JUŽNIČ

Math. Subj. Class. (2010): 01A50

Prispevek obravnava na novo odkrito Vegovo visokošolsko oceno iz matematike. Vegov profesor matematike je bil leta 1774 Jožef Maffei, pomočnik Gabrijele Gruberja. Podane so službene težave Maffeija in Gruberja ob vzrokih za njun odhod iz Ljubljane.

VEGA'S PROFESSORS AND HIS SCORE IN MATHEMATICS

The newly discovered student Georg Vega's mark in mathematics is put in the limelight. In 1774 his teacher of mathematics was Josef Maffei, the assistant of Gabriel Gruber. The official troubles and reasons for Maffei and Gruber's later departure from Ljubljana are discussed.

Uvod

Jurij Vega je svoje študije docela opravil pri ljubljanskih jezuitih. Kakšen je bil njegov učni uspeh? Kako so na Vegov študij vplivala trenja med njegovimi profesorji?

Vegovi profesorji

Poglavitni Vegov profesor je bil Gabrijel Gruber, ki je med letoma 1802–1805 kot general utemeljil obnovo Družbe Jezusove. Novi papež Frančišek, prvič v zgodovini jezuit, je krona prizadevanj za obnovo Družbe Jezusove.

Drugi veliki Gruberjev uspeh je bil vzgoja matematika Jurija Vege. Potem ko ga je dodobra izuril v ljubljanskih šolskih klopeh, ga je še nadaljnjih pet let zaposloval kot navigacijskega inženirja pri vzdrževanju plovnosti reke Mure na Štajerskem. Gruber je izučil veliko brodarskih inženirjev in ladijskih kapitanov; številne svoje študente je zaposlil na posameznih odsekih reke Mure za urejanje plovbe. Najpomembnejši med njimi je bil Jurij Vega, za njim pa nista veliko zaostajala brata Jožef Marija Šemerl (Schemerl) in Andrej Šemerl, prav tako pa ne Gruberjev mlajši brat Anton Gruber. Jožef Šemerl je po Gruberjevem odhodu za dve leti prevzel Gruberjevo katedro in risarsko šolo pri liceju. Med najbolj nadarjenimi ljubljanskimi učenci G. Gruberja je bil Mariborčan Leopold Hofer, ki je po Gruberjevem priporočilu leta 1771 postal ljubljanski stavbni mojster.

¹Ob proslavi dvestoletnice obnove Družbe Jezusove, pri kateri se je Vega šolal do leta 1773